

Hvidbog for Specialistuddannelsen i Psykotraumatologi

I det følgende bliver strukturen, indholdet og kravene i den psykotraumatologiske specialistuddannelse gennemgået.

Gennemgangen sker i korte vendinger og skal læses sammen med pjecen: ”Uddannelse til specialist og supervisor”, (revideret udgave, okt. 2009), fra Dansk Psykolog Forening. Der vil i det følgende blive henvist til sidetal eller afsnitsnumre i denne pjeces for uddybninger af det omtalte.

I pjecen findes beskrivelser af alle specialistuddannelserne under Dansk Psykolog Forening. Beskrivelserne skal ikke forstås som stationære størrelser. Der foregår et konstant kravspecifikt præciseringsarbejde. For krav, der gælder for specialistuddannelserne generelt, registreres kravspecifikationer og præciseringer i en hvidbog under Specialistuddannelsesudvalget (SPU), hvor alle fagnævne er repræsenteret. Denne hvidbog er endnu ikke tilgængelig for bredere kredse. Punkter fra denne hvidbog med særlig relevans for den psykotraumatologiske specialistuddannelse er medtaget nedenfor.

Ethvert fagnavn har tillige en hvidbog for kravspecifikationer og præciseringer. Denne retter sig især mod hver enkelt uddannelses specialiseringsmodul, men kan også rumme særpræciseringer i de øvrige moduler. Groft sagt er det sådan, at hvert enkelt fagnavn har mulighed for gennem præciseringer, uddybninger og forenklinger, at øge fleksibiliteten og tilgængeligheden inden for de enkelte moduler. Fagnævne kan ikke skærpe de generelle krav. Stramninger inden for de generelle, fælles, moduler vil altid være beslutninger truffet i SPU. Ændringer i de generelle krav kan endvidere ske ved beslutninger truffet på Årsmøder og Generalforsamlinger i Dansk Psykolog Forening. Skærpede eller ændrede regler for specialistuddannelserne vil tidligst kunne effektueres ved revisionen i 2015.

Der er således nok af skrivelser, at forholde sig til når man som ansøger skal forsøge at kvalificere sig til en specialistgodkendelse. Mange giver da også udtryk for, at det indledningsvist kan synes, som en uoverskuelig opgave.

I psykotraumatologisk fagnavn har vi det ønske, at det følgende kan hjælpe den enkelte i ansøgningsprocessen.

Hvidbogen vil løbende blive opdateret og fagnævnet står altid til rådighed for spørgsmål, ideer og konkrete forslag til, hvorledes kravene til stadighed kan holdes ajour med virkeligheden.

For at få så godt overblik over kravene i den psykotraumatologiske specialistuddannelse som muligt, anbefales det at læse afsnittene 2, 3, 4, 14, 19, 20 og 22 samt bilag A i pjecen ”Uddannelse til specialist og supervisor”.

Specialistuddannelsernes opbygning

Alle specialistuddannelser er bygget op omkring følgende struktur:

- **Voksenmodul**
Udredning, 90 timer   Sikrer bredde indenfor voksenpsykiologiområdet med særlig vægt på udredning.
- **Tværgående modul**
Interventionskurser, 60 timer   Sikrer muligheden for faglig fordybelse mellem specialer med fælles basis-diciplin og/eller fælles arbejdsområder.
- **Forsknings og Formidling**
18 timer teori, 42 timer
vejledning og skrivning   Sikrer en fælles videnskabelig tilgang til praksis.
- **Specialiseringsmodul**
150 timer   Sikrer den specifikke og specialiserede viden indenfor det enkelte speciale

Ovenstående er strukturen for 360 timers kursus. Ud over dette stiller uddannelserne krav om relevant beskæftigelse, der er supervisionskrav og krav om personligt udviklingsarbejde. Endelig er der en specifik supervisoruddannelse.

Voksenmodulet er fælles for voksenspecialerne. Psykotraumatologi er lagt under voksenområdet, men rummer også krav til viden om børn.

Tværgående modul er nogenlunde fælles for beslægtede fagområder og forskningsmodulet er fælles for alle specialer.

Nedenfor gennemgås beskæftigelseskravene og supervisionskravene for den psykotraumatologiske specialistuddannelse. Derefter gennemgås fælleskravene til teorimodulerne og kravene i det psykotraumatologiske specialiseringsmodul. Til sidst gennemgås kravene til supervisoruddannelse.

Kravspecifikationer og præciseringer er skrevet under de enkelte krav-områder.

Beskæftigelseskrav

Når vi taler om krav i specialistuddannelserne så er fælleskravene udtryk for mindstekrav. De enkelte specialer kan have yderligere krav. Beskæftigelseskravene er i omfang ens for alle specialer og indholdet er beskrevet under de enkelte specialer i pjecen.

Et psykotraumatologisk specialistuddannelsesforløb forudsætter, at ansøgeren har mulighed for at arbejde med en variation af arbejds-metoder og målgrupper indenfor fagområdet (14.4 i pjecen).

Klientarbejdet skal dække forskellige former for traumer og hoved-vægten af arbejdet skal bestå af selvstændige interventions- og behandlingsforløb. Psykologen skal erhverve erfaring i intervention på individuelt niveau, i forhold til grupper og institutioner eller organisationer.

Supervision eller undervisning af andre faggrupper samt psykologisk bi-stand til øvrige hjælper- eller behandlergrupper bør indgå i den praktiske del.

Arbejdet skal omfatte: Problemanalyse, interventionsplanlægning, herunder prioritering og organisering i grupper ved ulykker og ved mere omfattende katastrofeligende hændelser samt evaluering af arbejdsprocessen.

Præciseringer:

- Beskæftigelseskravet svarer til 3 års fuldtidsbeskæftigelse. Se punkt 2.6 i pjecen. Der er tale om et dobbeltkrav. Udstrækningen over 3 år er obligatorisk mens timetallet på 3600 arbejdstimer er et minimumskrav over 3 år.
- 1 konfrontationstime tæller som 2 arbejdstimer.
- Man kan først tælle beskæftigelse med efter opnået autorisation. Overskydende kurser eller supervision kan tælle med, hvis dette blot er indhentet efter endt kandidateksamen.
- Grupper, institutioner og organisationer skal tænkes meget bredt. Eksempelvis er en familie en gruppe og samarbejde med institutioner kan indgå. Ligeledes skal katastrofeligende hændelser tænkes bredt. Der findes mere eller mindre omfattende katastrofer.

Supervision og personligt udviklingsarbejde

Omfang: 240 timer

Fordeling: Mindst 40 timers individuel supervision.
Højst 160 timers supervision i gruppe.
40 timers personligt udviklingsarbejde.

Præciseringer:

- Kravene til supervision og personligt udviklingsarbejde er i omfang ens for alle specialer og skal være indhentet efter afsluttet kandidateksamen.
- Indhold for supervision under den psykotraumatologiske specialistuddannelse er beskrevet under punkt 14.4.2. i pjecen og for det personlige udviklingsarbejde under punkt 2.3.
- Sagssupervisionen skal være relateret til psykotraumatologi og kan i et vist omfang være relateret til psykoterapeutisk behandlingsarbejde generelt.

Forskning og formidling

Omfang: 60 timer

Fordeling: 18 timers undervisning i forskningsmetodik.
42 timers vejledning og tid til skriveprocessen.

Præciseringer:

- Generelt gælder for alle teorimoduler et aktualitetskrav; punkt 2.4, og der er krav til underviseres kompetencer; punkt 2.7 i pjecen.

- I princippet er modulerne opbygget i 12-timers kurser. 12-timers reglen er afskaffet og der er timemæssigt ingen bundgrænse for varigheden af de kurser, der ønskes godkendt. Dog fastholdes de respektive fagnævns mulighed for, på specialiseringsmodulet at kræve, at dele af teoriundervisningen skal være indhentet gennem et længerevarende og samlet uddannelsesforløb.
- Forskningsmodulet munder ud i en skriftlig produktion eller et foredrag i relevant fagligt forum; se punkt 4 i pjecen.
- Psykotraumatologisk fagnævn godkender, at en ph.d afhandling kan afløse forsknings- og formidlingsmodulet. Ligeledes vil relevant psykotraumatologisk teorigennemgang i en ph.d afhandling kunne søges godkendt under specialiseringsmodulets teorikrav.

Voksenmodulet

Omfang: 90 timer

Temaer: Assesment/undersøgelsesprocedurer, 24 timer

Differentialdiagnostik, 24 timer

Personlighedsforstyrrelser og personlighedsteori, 18 timer

Valg af interventionsform, 12 timer

Lovgivning og Etik, 12 timer

Præciseringer:

- Se punkt 10 i pjecen.

Tværgående modul

Omfang: 60 timer

Obligatoriske temaer: Sorg og krise hos børn, 12 timer

Sorg og krise hos voksne, 12 timer

Valgfri: 36 timer fordelt på 3 af følgende områder:

Organisationspsykologi, Angst og Depression,

Psykofarmakologi, Psyke og Soma, Transkulturel

psykologi, supervision af andre faggrupper og 3.99 øvrige.

Præciseringer:

- Se punkt 3 og 14.4.4.1 samt bilag A i pjecen.
- 3.99 dækker over en lang række metodekurser, der hele tiden godkendes til at kunne indgå i modulet.
- Man kan kun få 12 timer indenfor samme emne godkendt under det tværgående modul.

Specialiseringsmodul

Omfang : 150 timer. Heraf er 96 timer obligatoriske:

Obligatoriske temaer: Psykotraumatologisk teori/hovedområder/paradigmer, 42 timer.

Intervention på individuelt plan i relation til akutte traumer, 12 timer.

Intervention på individuelt plan i relation til længerevarende og kroniske traumer, 12 timer.

Intervention i gruppe i relation til akutte traumer, 12 timer.

Krisestyring, 12 timer

Erklæringsudformning, 6 timer

Valgfri del: 54 timer

Præciseringer:

- Se punkt 14.4.4.2.1 i pjecen for temaer, der skal behandles under teorimodulet. Tænk også relevant konferencedeltagelse ind her.
- Se under punkt 14 for kravene til interventionskurserne, krisestyring, erklæringsudformning samt valgfri del.
- Især under den valgfrie del er der plads til kurser af kortere varighed.
- Fagnævnet vurderer løbende specialiseringsmodulet i forhold til præciseringer og fleksibilitet. Ideerne kan komme fra konkrete kursusudbud, ansøgere og argumenter i ansøgninger.
- En metode kan højst tælle som 24 timer i den samlede specialistuddannelse. Heraf de 12 timer under valgfri del.

Supervisor i Psykotraumatologi

Krav: Godkendt specialistuddannelse i psykotraumatologi.

Praksis på fuld tid i 2 år efter opnået specialistgodkendelse.

Ydet mindst 120 timers supervision til mindst 2 fagfæller.

Modtaget 20 timers supervision af supervision eller anden form for vejledning.

Deltagelse i 30 timers kursus om supervisionsprocessens teori og metode.

Præciseringer:

- Der er enslydende krav til alle specialer. Disse er beskrevet under punkt 19 i pjecen. Temaer for kurset er beskrevet under punkt 19.2.
- Der er ikke krav om, at de 30 timers teorikursus skal indhentes i ét sammenhængende forløb. Ansøger skal selv sikre, at emnekravene er opfyldt.
- Ydet supervision, supervision af supervision og teori om supervision skal ligge indenfor de sidste 5 år efter afsluttet specialistuddannelse.